

Nařízení o obnově přírody

Obnova přirozeného propojení řek a přírodních funkcí souvisejících záplavových území

KPOV, 28. ledna 2025

Ministerstvo životního prostředí

ZÁKLADNÍ KONCEPT NAŘÍZENÍ EP A RADY 2024/1991 O OBNOVĚ PŘÍRODY („NATURE RESTORATION LAW“)

- zaměření na průřezová témata (ochrany a) obnovy biodiverzity v jednotlivých typech ekosystémů
- měřitelné cíle obnovy s danými časovými horizonty
- důraz na aktivní konání (dosažení výsledku)
- flexibilita ve smyslu konkrétních opatření na národní úrovni
- celostátní strategické plánování s jasně definovanými cíli a prioritami – **Národní plán na obnovu přírody**

ZÁKLADNÍ POVINNOSTI (I)

Čl. 9 odst. 1

Cílem je obnovit do roku 2030 nejméně 25 000 km volně tekoucích řek

aniž by tím byla dotčena směrnice 2000/60/ES, zejména čl. 4 odst. 3, 5 a 7 uvedené směrnice, a nařízení EP a Rady (EU) č. 1315/2013 (46) – nařízení o transevropské dopravní síti, zejména článek 15 uvedeného nařízení

Proto je stanovena povinnost:

- ⇒ **vypracovat SEZNAM UMĚLÝCH PŘEKÁŽEK** propojení povrchových vod
- ⇒ **URČIT PŘEKÁŽKY K ODSTRANĚNÍ** s ohledem na socioekonomické funkce

ZÁKLADNÍ POVINNOSTI (II)

Čl. 9 odst. 2

⇒ **ODSTRANIT UMĚLÉ PŘEKÁŽKY** určené v seznamu vypracovaném podle odstavce 1;

v souladu s plánem jejich odstranění uvedeným v čl. 15 odst. 3 písm. i) a n)

přednostně zastaralé překážky, zejména ty, které již nejsou zapotřebí pro výrobu energie z OZE, vnitrozemskou plavbu, zásobování vodou, ochranu před povodněmi nebo jiné využití.

ZÁKLADNÍ POVINNOSTI (III)

Čl. 9 odst. 3

⇒ Doplnit odstranění umělých překážek v souladu s odstavcem 2 opatřeními nezbytnými ke zlepšení přirozených funkcí souvisejících záplavových území.

Čl. 9 odst. 4

⇒ Zachovat přirozené propojení řek a přirozené funkce souvisejících záplavových území obnovených v souladu s odstavci 2 a 3.

DEFINICE VOLNĚ TEKOUcí ŘEKY

Čl. 3, odst. 22 „volně tekoucí řeka“: řeka nebo úsek řeky, jejímuž podélnému, příčnému a vertikálnímu propojení nebrání umělé stavby tvořící překážku a jejíž přirozené funkce jsou do značné míry neovlivněny

METODIKA PRO URČENÍ VOLNĚ TEKOUČÍCH ŘÍČNÍCH ÚSEKŮ („FREE FLOWING RIVERS“)

- vymezuje kritéria pro určení volně tekoucích řek, která zohledňují podélnou, příčnou a vertikální konektivitu v místním měřítku a v měřítku povodí
- metodika vznikala v pracovní skupině Evropské komise ECOSTAT, podskupině Free flowing rivers (FFR) za účasti zástupců MŽP a SPP
- Dle této metodiky zpracovány ze zadání MZe případové studie: PVL: Polečnice, PMO: Želetavka, POH: Černá, Otročínský potok, PLA: Stebenka
- Na základě zkušeností bude metodika finalizována v 1. pol. 2025
- Jedná se o doporučení – zásadní jsou ustanovení nařízení a zohlednění národních zkušeností
- aktuální verze zveřejněna v červnu 2024: <https://publications.jrc.ec.europa.eu/repository/handle/JRC137919?mode=full>

NÁRODNÍ PLÁN NA OBNOVU PŘÍRODY – POSTUP PRACÍ V ČR

- konzultace – rezorty a rezortní organizace, odborná veřejnost a nestátní neziskové organizace, akademici, samosprávy, zájmové svazy, business sektor
- **Horizontální koordinační platforma**
- **5 tematických expertních skupin (TES) dle věcných článků**
 - TES čl. 4
 - TES čl. 8
 - **TES čl. 9**
 - TES čl. 10 a 11
 - TES čl. 12
- **Ad-hoc expertní skupina pro nástroje implementace**
(finance, komunikace a další průřezová témata)

TEMATICKÁ EXPERTNÍ SKUPINA K ČL. 9

MŽP, Sekce ochrany přírody a krajiny

Agentura ochrany přírody a krajiny ČR (AOPK ČR)

Výzkumný ústav vodohospodářský T. G. Masaryka (VÚV TGM)

Státní fond životního prostředí ČR (SFŽP)

MZe, Sekce vodního hospodářství

Povodí Moravy

Povodí Ohře

Povodí Vltavy

Povodí Labe

Povodí Odry

Český rybářský svaz

Silezika

Arnika

Beleco

Česká společnost ornitologická (ČSO)

Společnost pro trvale udržitelný život (STUŽ)

Živá krajina

Integra Consulting

Česká zemědělská univerzita, Fakulta životního prostředí

Přírodovědecká fakulta Ostravské univerzity

Ústav biologie obratlovců AV ČR Brno

METODIKA FREE FLOWING RIVERS A PŘÍPADOVÉ STUDIE STÁTNÍCH PODNIKŮ POVODÍ

- EK deklarovala, že **metodika nebude závazná**
- 11/2023 první verze, 7/2024 druhá verze (zůstala velmi striktní)
- výzva EK směrem k ČS ke zpracování pilotních případových studií do 11/2024
- cílem bylo otestování metodiky ČS a zároveň zpětná vazba pro EK
- nyní v EK probíhá vyhodnocování a úprava
- případové studie:
 - celkem cca 40 od ČS v rámci EU
 - rozdílný přístup ČS (některé ČS studie dosud nedodaly – nevyužitá příležitost k ovlivnění podoby)
 - ČR zpracovala 5 studií
 - pouze 6 z 34 posuzovaných úseků vodních toků splnilo předpoklad FFR
 - PVL: Polečnice, PMO: Želetavka, POH: Černá, Otročínský potok, PLA: Stebenka
- Šablona NPOP – možnost pro veřejnost připomínkovat do 7. února na adrese

https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/14480-Narizeni-o-obnove-prirody-jednotny-format-narodnich-planu-na-obnovu-prirody-provadeci-akt_cs

VÝSLEDKY PŘÍPADOVÝCH STUDIÍ

SPP	vodní tok	délka	rozdělení na homogenní úseky	počet homogenních úseků, které jsou tzv. volně tekoucí
Labe	Stebenka	13 km	3	1 1.úsek
Vltava	Polečnice	33,5 km	8	4 1. - 3. úsek 5. úsek
Morava	Želetavka	21 km	15	0
Ohře	Černá	18,6 km	5	2 1. úsek 4. úsek
	Otročínský potok	6,8 km	3	0

DĚKUJEME ZA POZORNOST

